Lietas Nr. C15337409
Lietas arhīva Nr. CA-0139-14/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā, 2014.gada 3.oktobrī

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese D.Baltā
tiesneses R.Knabe, A.Misiuna
ar sēdes sekretāri I.Kizilovu

piedaloties prasītāju /pers. B/ un /pers. C/ pilnvarotajai personai /pers. D/, atbildētājam /pers. E/, kurš pārstāv atbildētāju /pers. F/ un trešo personu

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ un /pers. C/ prasībās pret /pers. E/, /pers. F/ un SIA „Domix" par ceļa servitūta nodibināšanu sakarā ar /pers. E/ un /pers. F/ apelācijas sūdzību par Jelgavas tiesas 2013.gada 5.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ēku (būvju) nekustamais īpašums ar kadastra numuru /numurs A/, kas sastāv no ēkas – garāža (kadastra apzīmējums /numurs B/) /adrese/, 2006.gada 6.jūnijā nostiprināts zemesgrāmatā uz /pers. B/ vārda. Garāža saistīta ar /pers. B/ piederošo zemes gabalu /adrese/, zemes gabala platība 64 m^2 kadastra numurs /numurs C/.

Ēku (būvju) nekustamais īpašums ar kadastra numuru /numurs A/, kas sastāv no būves – garāža (kadastra apzīmējums /numurs B/) /adrese/, 2006.gada 29.jūlijā nostiprināts zemesgrāmatā uz /pers. G/ vārda. Garāža saistīta ar /pers. G/ piederošo zemes gabalu /adrese/, zemes gabala platība 62 m^2 kadastra numurs /numurs A/.

Nekustamais īpašums – zemes gabals /adrese/, zemes gabala platība 980m^2 kadastra numurs /numurs F/, uz kura atrodas 2 stāvu dzīvojamā ēka ar 4 dzīvokļu īpašumiem, dzīvokļu kopējā platība 351,40 m^2 ierakstīts zemesgrāmatā 1999.gada 19.septembrī.

Dzīvokļa īpašums /adrese/, pie dzīvokļa īpašuma piederošā 580/2637 kopīpašuma daļa, kadastra numurs /numurs G/, nostiprināts zemesgrāmatā 1999.gada 24.novembrī uz /pers. E/ vārda.

Dzīvokļa īpašums /adrese/, pie dzīvokļa īpašuma piederošā 732/2637 kopīpašuma daļa, kadastra numurs /numurs H/, nostiprināts zemesgrāmatā 2008.gada 1.decembrī uz /pers. F/ vārda.

Dzīvokļa īpašums /adrese/, pie dzīvokļa īpašuma piederošā 721/2637 kopīpašuma daļa, kadastra numurs /numurs I/, nostiprināts zemesgrāmatā 1999.gada 23.novembrī uz /pers. H/ vārda, 2012.gada 3.maijā uz /pers. F/ vārda.

Dzīvokļa īpašums /adrese/, pie dzīvokļa īpašuma piederošā 604/2637 kopīpašuma daļa, kadastra numurs /numurs J/, nostiprināts zemesgrāmatā 2007.gada 12.jūlijā uz SIA „Domix" vārda.

Nekustamā īpašuma /adrese/ īpašniece /pers. B/ 2009.gada 23.decembrī vērsās ar prasību Jelgavas tiesā pret nekustamā īpašuma /adrese/ kopīpašniekiem /pers. E/, /pers. H/, /pers. F/ un SIA „Domix" par ceļa servitūta nodibināšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 1999.gada februārī Jelgavas domes Arhitektūras un pilsētbūvniecības nodaļa izgatavojusi dzīvojamās mājas funkcionēšanas nodrošināšanai nepieciešamo teritoriju skici /adrese/ ar nosacījumu, ka zemes gabalam ir apgrūtinājums – jānodrošina piekļūšana garāžām. Pēc uzmērīšanas, veicot zemes gabala /adrese/ reģistrēšanu, zemesgrāmatā apgrūtinājums – piebraucamais ceļš netika reģistrēts.

Norādīts, ka pamatojoties uz prasītājas nekustamā īpašuma /adrese/zemes robežu plānu, esot redzams, ka piebraucamais ceļš no /adrese/ ir paredzēts caur nekustamo īpašumu /adrese/, taču atbildētāji vienošanos par ceļa servitūta noteikšanu noslēgt nevēlas.

Norādīts, ka līdz 2009.gada jūlijam atbildētāji neiebilda par ceļa izmantošanu, un reāli dabā nepastāvot nekāds cits ceļš. Atbildētāju radītā nostāja servitūta ceļa noteikšanā un piebraucamā ceļa izmantošanā aizskarot prasītājas tiesības piekļūt viņai piederošajam īpašumam. Ar situācijas plāna skici un zemes robežu plānu esot dokumentāli pierādīts, ka šāds apgrūtinājums jau bijis noteikts sākotnēji, tomēr netika pildīts, koroborējot īpašumus.

Pamatojoties uz Civillikuma 927., 1082., 1156., 1159. un 1235.pantu, prasītājas /pers. B/ prasības pieteikumā un tā precizējumos (lietas 2.sējuma 40.lapa) izvirzīti prasījumi:

- noteikt ceļa servitūtu nekustamam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs F/, par labu nekustamam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs C/, 4,5m platumā un 32m garumā (esošā iebraucamā ceļa iebrauktuves robežās) no /adrese/līdz nekutamam īpašumam /adrese/, caur zemes īpašumu /adrese/ (gar ēkas /adrese/ labo pusi, skatoties no /adrese/) atbilstoši prasības pievienotajai situācijas plāna skicei, nosakot, ka attiecīgais servitūts ierakstāms attiecīgajā Zemesgrāmatas nodalījumā par nekustamo īpašumu /adrese/ ar kadastra numuru /numurs F/;
- piedzīt no atbildētājiem solidāri tiesas izdevumus.

Nekustamā īpašuma /adrese/ īpašnieks /pers. G/ arī vērsās 2010.gada 4.jūnijā ar prasību Jelgavas tiesā pret tiem pašiem atbildētājiem par ceļa servitūta nodibināšanu.

Prasītājs, pamatojoties uz Civillikuma 1156., 1159.pantu, prasības pieteikumā izvirzījis prasījumu noteikt ceļa servitūtu nekustamam

īpašumam /adrese/ par labu nekustamam īpašumam /adrese/ 4,5m platumā un aptuveni 35 m garumā esošā iebraucamā ceļa robežās no/adrese/līdz nekustamajam īpašumam /adrese/, izdarot attiecīgu ierakstu zemesgrāmatā.

Prasītājs/pers. G/ prasības pieteikumu motivējis uz tādiem pašiem motīviem kā prasītāja /pers. B/, papildus norādot, ka /adrese/ Nr.1 īpašnieks /pers. E/ 2010.gada 27.maijā atkārtoti norobežoja piebraucamo ceļu - novietojot divus betona bluķus, nobēra zemes kaudzi un pirms garāžas visā tās platumā izraka 30 cm dziļu bedri, par faktu tika izsaukta policija, kurai sniegti paskaidrojumi un veikta fotofiksācija. Līdz ar to piekļūšana īpašumam neiespējama.

Ar Jelgavas tiesas tiesneses 2010.gada 29.jūnija lēmumu noraidīts prasītāja /pers. G/ pieteikums par prasības nodrošināšanu (lietas 1.sējuma 83.-84.lapa).

Ar Jelgavas tiesas tiesneses 2010.gada 23.jūlija lēmumu civillietas /pers. B/ prasībā un /pers. G/ prasībā apvienotas vienā tiesvedībā (lietas 1.sējuma 65. lapa).

Atbildētājs/pers. E/ rakstveidā paskaidrojumos norādījis, ka tuvākā piekļuve garāžām ir caur pašvaldības zemi, ar ko arī prasītājiem jārisina jautājums. Norāda, ka prasības neatzīst pilnībā un lūdz noraidīt (lietas 1.sējuma 114.lapa).

Atbildētājs/pers. H/ paskaidrojumos norādījis, ka nekad, kamēr dzīvo mājā, nav liegta pieeja pagalmā esošām garāžām, iebraukšana izmantojama no ēkas ziemeļu gala, ēkas dienvidu galā zeme tiks izmantota apzaļumošanai, žogs tika uzlikts, jo pagalmu izmantoja caurbraucēji, ēkas ziemeļu galā paredzēts uzstādīt vārtus, atslēgas tiks nodotas garāžu īpašniekiem (lietas 1.sējuma 140.lapa).

Ar Jelgavas tiesas 2011.gada 28.marta lēmumu lietā kā trešā persona pieaicināts Rīgas pilsētas /pers. E/ individuālais daudznozaru uzņēmums „/Nosaukums C/" (lietas 1.sējuma 153.-155.lapa).

Lietā saņemts prasītāja /pers. G/ un /pers. C/, kā tiesību pārņēmējas iesniegums, kurā lūgts prasītāju /pers. G/ aizstāt ar /pers. C/, jo prasītājs pārdevis īpašumu /pers. C/ un /pers. C/ vēlas iestāties kā prasītāja, jo vēlas izmantot prasījuma tiesības (lietas 2.sējuma 28.lapa).

Lietā saņemti /pers. C/ prasības pieteikuma precizējumi (lietas 2.sējuma 42.lapa) ar lūgumu noteikt ceļa servitūtu nekustamam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs F/, par labu nekustamam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs A/, 4,5m platumā un 35 m garumā (esošā iebraucamā ceļa iebrauktuves robežās) no /adrese/līdz nekutamam īpašumam /adrese/, caur zemes īpašumu /adrese/ (gar ēkas /adrese/ labo pusi, skatoties no /adrese/) atbilstoši prasības pievienotajai situācijas plāna skicei, nosakot, ka attiecīgais servitūts ierakstāms attiecīgajā Zemesgrāmatas nodalījumā par nekustamo īpašumu /adrese/ar kadastra numuru /numurs F/.

Ar Jelgavas tiesas 2013.gada 21.novembra lēmumu, ievērojot Civilprocesa likuma 77.pantu, prasītājs /pers. G/ aizstāts ar /pers. C/, kā arī nolemts, ka atbildētāja /pers. F/ iestājas /pers. H/ vietā prasījumā pret dzīvokļa /adrese/ īpašnieku, jo lietā apstiprinājies, ka /pers. F/ uz mantojuma apliecības pamata ierakstīta arī kā īpašniece dzīvokļa īpašumam /adrese/ (lietas 2.sējuma 109.lapa).

Jelgavas tiesa ar 2013.gada 5.decembra spriedumu prasības apmierinājusi.

No iesniegtām zemesgrāmatu apliecībām, zemesgrāmatas datiem un informācijas Jelgavas tiesa guvusi apstiprinājumu par pušu īpašuma tiesībām uz konkrētajiem īpašumiem.

Tiesa norādījusi, ka lietā nav strīda par to, ka prasītāju nekustamajiem īpašumiem/adrese/nav pieejas no koplietošanas ceļa, un pie garāžu īpašumiem var nokļūt tikai šķērsojot citu personu piederošus īpašumus, tajā skaitā atbildētāju dzīvokļu īpašumiem piederošās zemes vienības daļas, par ko arī celta prasība, ka piekļuve nosakāma no /adrese/gar ēkas /adrese/ labo pusi līdz atbildētāju garāžu īpašumiem.

Jelgavas tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1130.pantā noteikto par servitūta tiesību, norādījusi, ka prasītāji lūdz apgrūtināt ar ceļa servitūtu atbildētājiem dzīvokļu īpašumiem piederošās zemes vienības daļas /adrese/, jo atbildētāji reģistrēti kā attiecīgu dzīvokļu īpašumu īpašnieki/adrese/attiecīgi kuriem arī reģistrētas zemes vienības daļas, kas saskaņā ar Civillikuma 1131.pantu ir reālservitūts.

Tiesa norādījusi, ka katra reālservitūta pastāvēšanai vajadzīgi divi nekustami īpašumi, no kuriem viens apgrūtināts otram par labu, pirmais ir saistītais jeb kalpojošais, otrais tiesīgais jeb valdošais, kā tas noteikts Civillikuma 1141.pantā. Prasītājiem piederošos nekustamos īpašumus /adrese/tiesa atzinusi par valdošiem, bet atbildētājiem piederošās pie dzīvokļu īpašumiem/adrese/ reģistrētās zemes nekustamos īpašumus - par kalpojošiem.

Jelgavas tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1135., 1144. un 1146.pantu, kuri paredz vispārīgos noteikumus par servitūtiem un reālservitūtiem.

Tiesa norādījusi, ka lietā iesniegti attiecīgi prasītāju īpašumiem/adrese/ izstrādāti ēku un būvju īpašumiem piesaistīto zemes robežu plāni, no kuriem redzams, ka piebraucamais ceļš uz prasītāju īpašumiem - garāžām iezīmēts no /adrese/gar dzīvojamās mājas/adrese/labo pusi līdz abām garāžām.

Tiesa nodibinājusi, ka ar Jelgavas pašvaldības 2006.gada 25.janvāra rīkojumu prasītāju īpašumiem noteiktas adreses attiecīgi /adrese/, ka Jelgavas pašvaldības būvvalde 2006.gada 20.novembrī norādījusi, ka saskaņā ar 1999.gadā sagatavoto dzīvojamās ēkas /adrese/funkcionēšanas nodrošināšanai nepieciešamo teritorijas skici zemes gabalam /adrese/ nosakāms apgrūtinājums - jānodrošina piekļūšana garāžām.

Pēc lietā esošām 2010.gada 27.maija Jelgavas pilsētas pašvaldībā reģistrētām fotogrāfijām tiesa nodibinājusi, ka piebraucamais ceļš uz atbildētāju īpašumiem no /adrese/gar ēkas /adrese/ labo pusi norobežots ar betona bluķiem, zemes kaudzi, uzraktu zemi pretī garāžas vārtiem.

Tiesa norādījusi uz Jelgavas pilsētas pašvaldības administrācijas 2010.gada 29.jūnija sniegto atbildi, ka iebrauktuves izveide no /adrese/gar mājas kreiso pusi nav pieļaujama, jo nekustamais īpašums atrodas pie /adrese/u n /adrese/krustojuma, ka paredzot iebraukšanu - izbraukšanu no ēkas/adrese/ kreisās puses, tā atradīsies krustojuma zonā un pasliktinās satiksmes drošību, ka iebraukšana uz valdošajiem nekustamajiem īpašumiem tiek organizēta pa esošo iebrauktuvi caur /adrese/gar ēkas labo pusi, skatoties no /adrese/.

Tiesa norādījusi uz sertificēta ceļu projektētāja /pers. L/ apsekošanā secināto par iebraucamo ceļu /adrese/uz prasītāju īpašumiem, ka esošā iebraucamā ceļa vietā ir izbūvēts žogs bez vārtiņiem, ka laukums starp /adrese/un atbildētāju īpašumu/adrese/ nav izmantojams kā iebrauktuve, jo tāda nav ierīkota, ja ierīkotu, tad iebraucamais ceļš pagarinātos par 20m un ietu garām gar ēkas /adrese/ ieejas durvīm, kas būtu bīstami ēkas izmantotājiem.

Tiesa nodibinājusi, ka atbildētājam /pers. E/ uzdots nojaukt patvaļīgi uzbūvēto žogu gar/adrese/, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētāji būtu lūguši atļaut izveidot jaunu iebrauktuves pieslēgumu īpašumam uz /adrese/gar ēkas kreiso pusi.

Pirmās instances tiesa uzskatījusi, ka lietā esošie rakstveida pierādījumi kopsakarā ar lietas izskatīšanas laikā sniegtajiem lietas dalībnieku paskaidrojumiem pierāda, ka līdz brīdim, kad atbildētāji norobežoja iebrauktuves pieslēgumu no /adrese/uz īpašumu /adrese/, prasītāji izmantojuši iebraucamo ceļu /adrese/ nokļūšanai līdz saviem īpašumiem gar ēkas labo pusi no /adrese/.

Iebrauktuvi no /adrese/īpašumā/adrese/ gar ēkas labo pusi tiesa neapšaubīja kā iebrauktuvi, jo tāda paredzēta zemes robežu plānos.

Tiesa norādījusi uz prasītāju paskaidroto, ka piebraukšana īpašumam pa atbildētāju īpašumu vajadzīga 2 reizes dienā, kas ir izbraukt no garāžas un iebraukt garāžā.

Tiesas atsaukusies uz tiesu prakses apkopojumā „Par tiesu praksi lietās, kas izriet no servitūtu tiesībām" norādīto, ka „Faktisks lietojums (precario) nepiešķir valdošā nekustamā īpašuma īpašniekam servitūta tiesību, ja servitūts nav nodibināts Civillikuma 1231.pants kārtībā. Apstākļi, kuru tiesiskais regulējums dots Civillikuma 894.pantā, paši par sevi nerada servitūta tiesību (...)".

Tiesa atzinusi, ka prasība apmierināma prasītāju variantā uz tā pamata, ka apstiprinājies, ka servitūts ir nepieciešamība valdošā īpašuma labumam, atbilstoši Civillikuma 1135.pantam un servitūts nepieciešams valdošā īpašuma normālai funkcionēšanai (Civillikuma 1146.pants) un citi piekļuves ceļi prasītāja nekustamajam īpašumam nav konstatēti un atbilstoši Civillikuma 1231.panta 2.punktam servitūts nodibināms ar tiesas spriedumu. Pie servitūta noteikšanas prasītāja variantā, kā apstākli tiesa ņēmusi vērā, ka prasītāji jau lietojuši pa šo ceļu atbildētāju īpašumu piekļuvi saviem īpašumiem, kas norāda uz servitūta nepieciešamību valdošajiem īpašumiem, ka tiešas piekļuves no koplietošanas ceļiem nav.

Atsaucoties uz Civillikuma 1139. un 1159.pantu, tiesa uzskatījusi, ka, nosakot ceļa servitūtu pa atbildētājiem piederošo nekustamo īpašumu no /adrese/, tiktu apgrūtināts viens nekustamais īpašums, kur jau paredzēta piebrauktuve no koplietošanas ceļa, ka atbildētāju piedāvātie varianti – gar ēkas /adrese/kreiso pusi vai no prasītāju garāžām taisni, vai uz austrumiem uz Elektrības ielu nav pamatoti, jo atbildētāji nav pierādījuši, ka tajos variantos būtu ceļi.

Tiesa uzskatījusi, ka atbildētāju piedāvātais variants – gar ēkas /adrese/kreiso pusi, nevar tik noteikts kā servitūts, jo tajā gadījumā, lai piebrauktu prasītāju īpašumam un iebrauktu garāžās būtu jāizdara izgriešanās manevri pa atbildētāju pagalmu gar atbildētāju dzīvojamās mājas ieejas durvīm, lai nokļūtu pret garāžu vārtiem, jo garāžu vārti neatrodas taisni attiecībā pret ceļu, nekā tas ir gadījumā, ja izmanto jau esošo ceļa pieslēgumu no /adrese/gar ēkas labo pusi, kur ceļš aiziet gandrīz taisni līdz prasītāju garāžu vārtiem pa atbildētāju īpašumu, izdarot pagriezienu gar ēkas labo stūri. Bez tam ceļš gar ēkas labo pusi līdz prasītāju garāžām atrodas tālāk no ieejas ēkā un piebraucot pa šo ceļu nav jāizdara manevri pagalmā. Tādējādi tiesas ieskatā esošais ceļš no /adrese/gar ēkas labo pusi ir saudzīgāks attiecībā pret atbildētāju piedāvāto, ka izbraukšana uz /adrese/atrodas mazāk bīstamā vietā no satiksmes viedokļa, jo izbraukšana, kas būtu gar ēkas kreiso pusi, atrodas krustojuma zonā.

Jelgavas tiesa atzinusi, ka prasību noraidīšanai konkrētajā gadījumā par pamatu nevar būt eksperta norādītais, ka ceļa servitūtu iespējams izbūvēt citai personai piederošā īpašuma teritorijā /adrese/, kas ir pašvaldības izglītības iestādes teritorija, pārceļot garāžu vārtus uz otru pusi, jo prasības pret personu, kuras teritorijā ieteikts eksperta piedāvātais ceļš, nav celta.

Tāpat tiesa atzinusi, ka lietā iegūtais eksperta slēdziens, kas norāda uz to, ka ne prasītāju, ne atbildētāju variants gar ēkas /adrese/labo un kreiso pusi nav atbilstošs prasībām un ir apdraudējums drošībai, nevar būt par pamatu prasību noraidīšanai un eksperta slēdzienam nav piešķirama izšķiroša nozīme lietas izspriešanā, jo nav pieļaujama situācija, ka prasītāji paliktu bez piekļuves savam īpašumam, kā arī paši īpašnieki būtu ierobežoti piekļuvei savam īpašumam no /adrese/.

Tiesa, apmierinot prasību prasītāju variantā, norādījusi, ka ņem vērā, ka dzīvojamā mājā dzīvokļi īpašumā ir faktiski ir divām fiziskām personām, juridiskā persona faktiski tur neatrodas, lai arī juridiskā persona reģistrēta zemesgrāmatā kā viena dzīvokļa īpašnieks, lietā esošie tiesu nolēmumi, kas stājušies likumīgā spēkā apstiprina, ka /pers. E/ ieguvis izsoles ceļā nekustamo īpašumu /adrese/, bet zemesgrāmatā savas īpašuma tiesības nav reģistrējis. Tāpat tiesa norādījusi, ka ņem vērā servitūta ceļu izmatošanas intensitāti, kas aprobežojas vidēji ar divām reizēm dienā katrs. Tāpēc eksperta norādīto apdraudējumu mājas iedzīvotāju un ēkas drošībai tiesa uzskatījusi par maz ticamu.

Tā kā iebrauktuve no /adrese/īpašumā /adrese/ gar ēkas labo pusi paredzēta zemes robežu plānos un prasītāju lūgtais servitūta ceļš ir taisnākais līdz prasītāju īpašumiem pa atbildētāju zemi, tiesa uzskatījusi, ka autobusa pieturas tuvums nav apstāklis prasības noraidīšanai, jo iebrauktuve no /adrese/īpašumā /adrese/ gar ēkas labo pusi paredzēta zemes robežu plānos, kas saskaņots un autobusa pietura tur, kur viņa atrodas /adrese/ jau vēsturiski.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka trešās personas iebildumi par iespējamu traucējumu teritorijas izmantošanai nav pamatoti, jo jebkuram teritorijas lietotājam jāņem vērā apgrūtinājumi, ievērojot servitūta būtību, ka servitūts apgrūtina lietu, ne īpašnieka tiesības brīvi rīkoties ar savu lietu - īrēt, nomāt, atsavināt, pašam lietot apgrūtināto lietu.

Tiesa uzskatījusi, ka servitūts nodibināms atbilstoši iesniegtajai situācijas plāna skicei, jo skice ir izstrādāta atbilstoši lietā esošajiem zemes robežu plāniem, neapšaubot situācijas plānā norādīto ceļa platumu 4,5 metri, jo citi pierādījumi nav iesniegti. Eksperta norādīto ceļa platumu tiesas sēdē - 4,40 m, tiesa neatzina par būtisku atšķirību, kas neļautu noteikt ceļa servitūtu pēc situācijas plāna skices.

Jelgavas tiesa apstiprinājusi, ka servitūts ir nepieciešamība valdošā īpašuma labumam, atbilstoši Civillikuma 1135.pantam un servitūts nepieciešams valdošā īpašuma normālai funkcionēšanai (Civillikuma 1146.pants), jo nepieciešama piekļūšana prasītāju īpašumiem un atbilstoši Civillikuma 1231.panta 2.punktam servitūts nodibināms ar tiesas spriedumu. Pie servitūta noteikšanas prasītāja variantā arī kā apstākli tiesa norādījusi, ka ņem vērā, ka prasītāji jau lietojuši pa šo ceļu atbildētāju īpašumu piekļūšanai saviem īpašumiem, kas norāda uz servitūta nepieciešamību valdošajam īpašumam.

Tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai izvērtējusi tiesas izdevumu piedziņu no atbildētājiem /pers. E/ un /pers. F/ par labu prasītājiem un par labu valstij.

Par šo Jelgavas tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza atbildētāji /pers. E/ un /pers. F/, norādot, ka spriedums nav pamatots un tiesisks sekojošu apsvērumu dēļ.

Nosakot ceļa servitūtu, tiesa nav ņēmusi vērā faktu, ka prasītāju piedāvātajā variantā „ceļa servitūta plāns" ir pašu prasītāju zīmēts uz situācijas plāna skices, turklāt nav identificējama neviena sertificēta iestāde vai persona ar atbilstošu sertifikātu, kura šo situācijas plāna skici sastādījusi. Neesot iespējams identificēt personu, kura šo dokumentu parakstījusi, vai šai personai ir kāds sertifikāts, kas vispār dot tiesības šādus plānus sastādīt un zīmēt. Neesot saprotams, kā Valsts zemes dienests šādu „brīvmākslinieku" zīmējumu varētu pievienot nekustamā īpašuma lietas materiāliem, jo par skices atbilstību likumdošanas normām nav atbildīgo. Ir kritiski vērtējami tiesas secinājumi par to, ka servitūts nodibināms atbilstoši iesniegtajai situācijas plāna skicei, jo skice esot izstrādāta atbilstoši lietā esošajiem zemes robežu plāniem. Šādu skici nevarot nosaukt par izveidotu atbilstoši esošajai likumdošanai, jo to nav izstrādājusi sertificēta persona, kurai likums piešķir tiesības šādas skices izstrādāt, it sevišķi, ja tiesa piešķir šādai skicei leģitimitāti, norādot, ka tiesai nav pamata apšaubīt situācijas plānā norādīto ceļa platumu 4,5 metri, jo citi pierādījumi nav iesniegti. Šāds tiesas secinājums esot pretrunā Civillikuma 1158.pantam.

Nevarot piekrist Jelgavas tiesa atsaucei uz SIA „Livland" Jelgavas mērniecības biroja izstrādāto zemes robežu plānu, tā kā uz 2006.gadu prasītājiem zeme zem garāžām nemaz nepiederēja, savukārt pats zemes robežu plāns sastādīts bez kalpojošā nekustamā īpašuma piesaistes, pamatojoties uz Jelgavas domes zemes komisijas 2006.gada 7.marta atzinumu, turklāt gan zemes robežu plāns, gan šajā atzinumā nekustamajam īpašumam ar kadastra numuru /numurs/nav noteikts braucamā ceļa servitūts kā tāds. Tas, ka šāds plāns ir reģistrēts Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmā, nepiešķir šajā plānā bezpersoniski norādītajam „piebraucamajam ceļam" ceļa servitūta statusu.

Tiesas atzinumam par to, ka prasība apmierināma prasītāju variantā uz tā pamata, ka citi piekļuves ceļi prasītāju nekustamajam īpašumam

nav konstatēti un atbilstoši Civillikuma 1231.panta 2.punktam servitūts nodibināms ar tiesas spriedumu, neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem. Uz pašu prasītāju iesniegtās situācijas plāna skices redzams, ka esošais iebraucamais grants ceļš, kurš taisni no garāžas iet uz nekustamo īpašumu ar kadastra numuru /numurs/jau ir reāli izveidots un iebraukts grants ceļš, turklāt ceļš ved uz prasītāju dzīvesvietām.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka atbildētājiem nav ne jāprojektē, ne jābūvē servitūta ceļš, ne tas jāuztur. Ceļa servitūta izlietotājam ir pienākums izdarīt kalpojošās lietas uzlabojumus, jo servitūta izlietošana bez uzlabojuma izdarīšanas bojā kalpojošo nekustamo īpašumu. Norādīts, ka Civillikuma 1150.pants noteic, ja servitūtu var, netraucējot tā izlietotāju, tikpat labi izlietot kādā kalpojošā nekustamā īpašuma daļā, kā visā tajā, tad pēdējā īpašniekam ir tiesība noteikt servitūta tiesības izlietošanai zināmu nekustamā īpašuma daļu. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1160.pantu, nodibinot ceļa servitūtu, tajā ietilpstošās tiesības var visādi aprobežot. Šajā gadījumā atbildētāju ieskatā, var aprobežot tiesības izmantot to īpašuma daļu, kuru atbildētāji izmanto savām vajadzībām, nosakot ceļa servitūtu tur, kur tas jūtami neaprobežo atbildētāju īpašuma tiesības. Tā kā izlietojot servitūtu, pēc iespējas jārespektē īpašnieka tiesības (Civillikuma 1139.pants), tad nav jāņem vērā nenozīmīgi traucējumi, kas var rasties servitūta izlietotājam. Jebkura veida servitūtu faktiskas izlietošanas ierobežošanas iespēju paredz Civillikuma 1137.pants. Apelācijas sūdzības iesniedzēji atsaucas arī uz Civillikuma 1147.pantu.

Tāpat apelācijas sūdzībā norādīts, ka prasītāji nav griezušies pie valdošā nekustamā īpašuma īpašniekiem ar konkrētiem priekšlikumiem par ceļa servitūta izveidi.

Apelācija sūdzības iesniedzēji lūdz prasītāju prasību noraidīt.

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzējs /pers. E/, kurš pārstāv arī apelācijas sūdzības iesniedzēju /pers. F/, apelācijas sūdzību uzturēja, prasības neatzina un iesniedza rakstveida paskaidrojumus (lietas 2.sējuma 185.-186.lapa).

Rakstveida paskaidrojumos norādīts, ka prasītāju sastādītā situācijas plāna skice nav vērtējama kā atsevišķs pierādījums, jo ilustrē tikai un vienīgi prasītāju viedokli par to, kā būtu nosakāms servitūts. Savukārt SIA „Livland" izstrādātajā zemesgabalu koordinātu plānā ir fiksētas tabulā prasītāju zemes gabalu robežpunktu koordinātas, un vienīgā šī rasējuma funkcija ir fiksēt tabulā un attēlot grafiski abu minēto zemesgabalu koordinātas, bet šis rasējums nevar kalpot par pierādījumu, lai vērtētu kāda piebraucamā ceļa esamību vai neesamību citos blakus esošajos zemes gabalos. Lietā neesot pierādījumu, kas apstiprinātu tiesas norādīto, ka lietā nav strīda par to, ka prasītāji jau lietojuši pa šo ceļu atbildētāju īpašumu piekļuvei saviem īpašumiem, kas norāda uz servitūta nepieciešamību valdošajiem īpašumiem. Tiesa eksperta atzinumā nav konstatējusi nevienu acīmredzamu nepareizību vai kļūdu, bet nav vērtējusi eksperta atzinumu kā ierādījumu tikai tādēļ, ka tiesu neapmierina atzinumā izdarītie secinājumi. Eksperts atzinumā ir norādījis iespējamos problēmas risinājumus par piekļuvi garāžām – veidojot piebraukšanu no/adrese/ puses, un tas, ka celta prasība pret neīsto atbildētāju, pats par sevi nevar būt pamats prasības noraidīšanai. Lietā neesot cita eksperta atzinuma, kur būtu izteikti citādi secinājumi. Spriedums esot neatbilstošs likuma „Par autoceļiem" 1.panta otrajai daļai un Jelgavas pilsētas domes izdoto saistošo noteikumu Nr.09-11 „Jelgavas pilsētas saistošie noteikumi teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" 101.punktam un attiecīgajiem apakšpunktiem. Ar spriedumu noteikts servitūts atrodas 50 m zonā no krustojuma ar maģistrālo ielu, 3 m attālumā no sabiedriskā transporta pieturvietas. Uz šādiem apsvērumiem ir balstīti eksperta secinājumi, tašu tiesa gan eksperta secinājumus, gan publisko tiesību normas savā spriedumā ignorējusi. Tādējādi spriedums ir klajā pretrunā ar Jelgavas domes noteikumiem. Tā kā spriedumā norādītais ceļš dabā nepastāv, prasītājiem būs normatīvajos aktos noteiktā kārtībā tas jāizbūvē, bet saskaņojumu par šāda ceļa izbūvi, ņemot vērā Jelgavas domes noteikumus, prasītāji nesaņems.

Tiesas sēdē prasītāju /pers. B/ un /pers. C/ pilnvarotā persona /pers. D/ prasības uzturēja, apelācijas sūdzību atzina par nepamatotu.

Atbildētājs/pers. E/, kā trešās personas Rīgas pilsētas /pers. E/ individuālā daudznozaru uzņēmuma „/Nosaukums C/" pārstāvis, norādīja, ka pievienojas apelācijas sūdzības iesniedzēju viedoklim.

Motīvu daļa

Pārbaudot lietas materiālus, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un viedokli, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka /pers. B/ un /pers. C/ prasība par servitūta nodibināšanu ir pamatota un apmierināma, bet atbildētāju /pers. E/ un /pers. F/ apelācijas sūdzība nav pamatota un noraidāma.

Civillietu tiesu kolēģija vadās no Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas, saskaņā ar kuru, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzēji norādījuši, ka pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdz pilnā apjomā, taču no apelācijas sūdzības satura secināms, ka netiek apstrīdēta prasītā servitūta juridiskā daba, ka tiek prasīts reālservitūts, ka katra reālservitūta pastāvēšanai vajadzīgi divi nekustamie īpašumi, no kuriem viens apgrūtināts otram par labu, ka pirmais ir saistītais jeb kalpojošais, otrais tiesīgais jeb valdošais.

Apelācijas sūdzībā netiek apstrīdētas pirmās instances tiesas nodibinātais apstiprinājums par pušu īpašuma tiesībām uz konkrētajiem īpašumiem, tāpat netiek apstrīdēts nodibinātais fakts, ka dzīvokļa īpašumu ar kopīpašuma domājamām daļām /adrese/ izsoles rezultātā ieguvis /pers. E/, kurš savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā nav nostiprinājis.

Apelācijas sūdzībā netiek apstrīdēts, ka ar Jelgavas pašvaldības 2006.gada 25.janvāra rīkojumu prasītāju īpašumiem noteiktas adreses attiecīgi /adrese/un /adrese/(lietas 1.sējuma 13., 77.lapa), ka saskaņā ar 1999.gada sagatavoto dzīvojamās ēkas /adrese/ funkcionēšanas nodrošināšanai nepieciešamo teritorijas skici zemes gabalam /adrese/ bija nosakāms apgrūtinājums – jānodrošina piekļūšana garāžām (lietas 1.sējuma 14.lapa).

Apelācijas sūdzībā netiek apstrīdēts Jelgavas tiesas nodibinātais, ka prasītāju nekustamiem īpašumiem /adrese/un /adrese/ nav pieejas koplietošanas ceļam, ka pie prasītājiem piederošām garāžām var nokļūt tikai šķērsojot citu personu piederošos īpašumus.

Minētie fakti saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesai nav jāpārbauda, jo apelācijas sūdzībā tie netiek apstrīdēti.

Civillikuma 1130.pants noteic, ka *servitūts ir tāda tiesība uz svešu lietu, ar kuru īpašuma tiesība uz to ir lietošanas ziņā aprobežota kādai noteiktai personai vai noteiktam zemes gabalam par labu.*

Savukārt Civillikums 1156.pants noteic, ka *ar ceļa servitūtu var piešķirt tiesību uz [..] braucamo ceļu.*

Saskaņā ar Civillikuma 1231.pantu *servitūtus nodibina: ar likumu; ar tiesas spriedumu; ar līgumu vai testamentu*. Minētā norma piešķir prasītājām tiesības prasīt apgrūtināt atbildētājiem piederošo īpašumu.

Pirmās instances tiesa prasību par ceļa servitūta nodibināšanu apmierinājusi pamatojoties gan uz iepriekš minētām tiesību normām, gan Civillikuma 1131., 1135., 1144., 1146. un 1159.pantu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu *ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.*

Civillietu tiesu kolēģijas uzskata, ka Jelgavas tiesas spriedums par ceļa servitūta nodibināšanu ir pareizs, izvērsts un pilnībā pietiekams, līdz ar

to pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai, atkārtoti to neizklāstot.

Apelācijas sūdzībā norādītiem argumentiem Civillietu tiesu kolēģija nepiekrīt, savu viedokli pamatojot uz turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

Nodibinot servitūtu ar tiesas spriedumu, tiesai ir jārespektē īpašnieka pilnīgas varas tiesības pār lietu, un nodibināt servitūtu ar spriedumu tā drīkst tikai nepieciešamības gadījumā (*G.Višņakova, K.Balodis, Civillikuma komentāri, Rīga, Mans īpašums, 1998.gads, 130.lpp.*).

Kā redzams no lietas materiāliem /pers. B/ un /pers. C/ prasījumu mērķis ir nodrošināt labumu viņu minētajiem nekustamajiem īpašumiem/adrese/.

Civillikuma 1156.panta izpratnē ceļš ir ne vien ierīkota inženierbūve, bet arī braukšanai (iešanai) iebraukta zemes josla, pa kuru iespējama transportlīdzekļu kustība, un tādi ir lielākā daļa māju pagalmu ceļu.

Lietas materiālos atrodas gan Valsts zemes dienesta, gan SIA „Livland" zemes gabalu /adrese/ //adrese/robežu plāni (lietas 1.sējuma 10., 16., 75.lapa), kur atspoguļots šo zemes gabalu un uz tā esošo ēku novietojums dabā, prasītājām piederošo īpašumu zemes robežu plānos atspoguļots iebraucamais ceļš uz garāžām tieši no /adrese/. Savukārt no lietā esošās Jelgavas domes Arhitektūras un pilsētbūvniecības nodaļas 1999.gadā izstrādātās dzīvojamās ēkas /adrese/ funkcionēšanas nodrošināšanai nepieciešamās teritorijas plāna skices kopijas redzams, ka pašvaldība norādījusi apgrūtinājumu – jānodrošina piekļūšana garāžām (lietas 1.sējuma 12.lapa).

Kā norādīts Jelgavas pašvaldības būvvaldes 2006.gada 20.novembra vēstulē prasītājai /pers. B/ (lietas 1.sējuma 14.lapa), nekustamam īpašumam /adrese/zemesgrāmatā netika reģistrēts apgrūtinājums – iebraucamais ceļš.

Pamatoti apelācijas sūdzībā norādīts, ka SIA „Livland" nekustamo īpašumu /adrese/zemes robežu plānu izstrādāšanas laikā (lietas 1.sējuma 10., 16.lapa) prasītājiem zeme zem garāžām nepiederēja.

Prasītājai /pers. B/ nostiprinātas īpašuma tiesības uz zemes gabalu /adrese/tikai 2008.gada 10.aprīlī, bet /pers. G/ nostiprinātas īpašuma tiesības uz zemes gabalu /adrese/tikai 2011.gada 7.jūnijā, ko pierāda lietā esošās zemesgrāmatu apliecību kopijas, izdrukas, bet minētajam apstāklim apelācijas instances tiesas ieskatā nav būtiskas nozīmes, ņemot vērā, ka prasītājiem īpašuma tiesības uz attiecīgajiem zemes gabaliem nostiprinātas zemesgrāmatā ar pievienotajiem minētajiem zemes robežu plāniem, kuri nav mainījušies.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad apstāklis, ka tikai nekustamo īpašumu /adrese/zemes robežu plānos iezīmēts iebraucamais ceļš no /adrese/, nav radījis nekādas tiesiskas sekas attiecībā uz atbildētājiem piederošiem īpašumiem jo norādītais apgrūtinājums netika ierakstīts zemesgrāmatā. Līdz ar to nav izšķirošas nozīmes apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentam par to, ka nevarot piekrist Jelgavas tiesas atsaucei uz SIA „Livland" izstrādātajiem zemes robežu plāniem. Pirmās instances tiesas norādītais, ka no lietā iesniegtajiem prasītāju ēku un būvju īpašumiem piesaistīto zemes robežu plāniem redzams, ka piebraucamais ceļš uz garāžām iezīmēts no /adrese/gar dzīvojamās mājas /adrese/labo pusi nav pretrunā ar pirmās instances tiesas nodibinātiem apstākļiem par faktisko lietojumu.

No lietas dalībnieku paskaidrojumiem, atbildētāja /pers. H/ rakstveida paskaidrojumiem (lietas 1.sējuma 140.lapa), lietā esošajiem materiāliem, proti, Jelgavas pašvaldības policijas 2010.gada 27.maija izsaukumā veiktajām fotogrāfijām (lietas 1.sējuma 78.-79.lapa), Jelgavas pilsētas pašvaldības administrācijas sniegtajām atbildēm (lietas 1.sējuma 14., 126., 127.lapa), sertificēta ceļu projektētāja /pers. L/ atbildes prasītājai /pers. B/ sakarā ar veikto apsekošanu „Par iebraucamo ceļu uz garāžām /adrese/un /adrese/ (lietas 1.sējuma 128.lapa), ekspertīzes atzinuma (lietas 1.sējuma 209.lapa), ņemot vērā lietā konstatēto neapstrīdēto faktu par izveidoto vēsturisko iebrauktuvi nekustamā īpašuma /adrese/ pagalma teritorijā gar ēkas labo pusi, uz ko norādījusi Jelgavas pilsētas pašvaldības administrācija savā 2010.gada 18.augusta atbildē prasītājiem (lietas 1.sējuma 127.lapa), secināms, ka ilgstoši tika lietota iebrauktuve un ceļš - iebraukta zemes josla uz garāžām /adrese/no /adrese/gar ēkas /adrese/ labo pusi, skatoties no /adrese/, līdz 2010.gadā tika norobežota šī iebrauktuve un radīti šķēršļi iebrauktā ceļa izmantošanai (lietas 1.sējuma 127.lapa, lietas 2.sējuma 67., 68.lapa).

No Jelgavas pilsētas pašvaldības administrācijas 2010.gada 29.jūnija atbildes prasītājam /pers. G/ redzams, ka pašvaldība iebraukšanu uz prasītāju īpašumiem atzinusi par organizētu gar mājas /adrese/ labo pusi, skatoties no /adrese/, tā kā ir izveidots iebrauktuves pieslēgums /adrese/(lietas 1.sējuma 126.lapa). Pašvaldība norādījusi, ka jaunas iebrauktuves izveide gar mājas kreiso pusi nav pieļaujama, jo tā atradīsies krustojuma zonā un pasliktinās satiksmes drošību uz ielas. Minētie argumenti, kas ierobežo ceļa servitūta nodibināšanu gar ēkas /adrese/ kreiso pusi, norādīti arī SIA „LBS-Konsultants" ekspertīzes atzinumā (lietas 1.sējuma 209.lapa), kurus Jelgavas tiesa ir ņēmusi vērā pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju uzskatam.

Ņemot vērā iepriekš norādītos pierādījumus, pirmās instances tiesa pamatoti secinājusi, ka lietā nav strīda par to, ka prasītāji jau lietojuši ceļu gar mājas /adrese/labo pusi, skatoties no /adrese/piekļuvei saviem īpašumiem. Tātad nodibināts faktiskais lietojums, kas ilgstoši pastāvējis, un kas ir vērtējams kā apstāklis, kas apliecina servitūta nodibināšanas nepieciešamību, lai nodrošinātu prasītāju īpašuma kā valdošā nekustamā īpašuma normālu funkcionēšanu.

Kā redzams no lietas materiāliem, atbildētājs /pers. E/ lūdza pirmās instances tiesai noteikt ekspertīzi par iespēju izbūvēt garāžām piebraucamo ceļu no /adrese/ (lietas 1.sējuma 189.lapa).

No lietas dalībnieku paskaidrojumiem, SIA „LBS-Konsultants" ekspertīzes atzinuma (lietas 1.sējuma 209.lapa) secināms, ka šobrīd fiksēta iebraukšanas vieta īpašumam /adrese/gar ēkas kreiso pusi, skatoties no /adrese/, kas praktiski, kā norādīts ekspertīzes atzinumā, ir „divas sliedes dabā."

Satiksmes ceļu inženieris /pers. T/, atbildot uz tiesas uzdotajiem jautājumiem, secinājis, ka esošā iebraukšanas vieta - ēkas /adrese/kreisajā pusē nav atbilstoša spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem (Ceļu satiksmes likumam, Jelgavas pilsētas saistošiem noteikumiem Nr.09-11) un piebraucamā ceļa klasifikācijai, jo piebrauktuve nav izbūvēta, nav vietas pagrieziena rādiusa izbūvei, tā atrodas 30 m zonā no sabiedriskā transporta pieturas vietas, kā arī ielu krustojuma zonā. Ekspertīzes atzinuma situācijas aprakstā norādīts, ka var tikt veidota piebraukšana īpašumam /adrese/puses, kur izmantojama izbūvēta nama Nr.1 piebrauktuve un tālāk jāprojektē un jāveic būvniecība apmēram 25 m garam piebraucamajam ceļam un jāšķērso atbildētāju īpašums 20 m garumā.

Kā redzams no lietas materiāliem, pašvaldība nav nepiekritusi jaunas iebrauktuves pieslēgumam no /adrese/gar ēkas /adrese/ kreiso pusi, norādot, ka tas atradīsies krustojuma zonā un pasliktinās satiksmes drošību uz ielas (lietas 1.sējuma 126.lapa).

Apelācijas sūdzības iesniedzējs /pers. E/ rakstveida paskaidrojumos norādījis, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā ekspertīzes atzinumā secināto par iespējamo problēmas risinājumu par piekļuvi garāžām, veidojot piebraukšanu no /adrese/ puses. Savukārt apelācijas sūdzībā norādīts, ka no pašu prasītāju iesniegtās situācijas plāna skices redzams, ka esošais iebraucamais grants ceļš, kurš taisni iet uz nekustamo īpašumu ar kadastra numuru /numurs/jau ir reāli izveidots un iebraukts grants ceļš, kas ved uz prasītāju dzīvesvietām.

Pēc apelācijas instances tiesai pieejamo reģistru datiem tika konstatēts, ka nekustamais īpašums ar kadastra numuru /numurs/ir zemes gabals, kas pieder pašvaldībai un atrodas /adrese/.

Kā redzams no lietā iesniegtām fotogrāfijām, ekspertīzes atzinuma, Jelgavas pilsētas domes 2013.gada 19.februāra atbildes prasītājai /pers. B/ (lietas 2.sējuma 39.lapa), tad ekspertīzes atzinumā piedāvātajam tehniski iespējami izbūvējamam ceļam zemes gabalā /adrese/ ir ierobežojums, jo piedāvātais izbūvējamais ceļš atrastos izglītības iestādes – Jelgavas amatu vidusskolas slēgtā teritorijā, kam nepiekrita Jelgavas pilsētas dome, pamatojoties uz Izglītības likuma 62.panta ceturto daļu.

Apelācijas instances tiesas ieskatā pirmās instances tiesa pamatoti secinājusi, ka atbildētāji lietā nav pierādījuši, ka atbildētāju variantā būtu

ceļi.

Norādams, ka eksperta atzinums vērtējams kopsakarībā ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem, ko pirmās instances tiesa ir izdarījusi, norādot spriedumā tos pašus argumentus, kas ekspertīzes atzinumā iebildumiem ceļa servitūta nodibināšanai gar ēkas/adrese/ kreiso pusi.

Apelācijas instances tiesas ieskatā ekspertīzes atzinuma situācijas aprakstā norādīto, ka no /adrese/ir iespējams piekļūt prasītāju īpašumiem, nav pamata atzīt par pietiekamu, lai prasības noraidītu, ņemot vērā nodibināto no lietā iesniegtiem pierādījumiem par iebrauktā ceļa gar ēkas /adrese/ labo pusi faktisko lietojumu līdz 2010.gadam, kas apliecināja servitūta nodibināšanas nepieciešamību, tāpat ņemot vērā, ka lietā nav iesniegti tādi pierādījumi, kas norādītu par dabā izveidotu un iebrauktu grants ceļu līdz pat namīpašuma /adrese/, kurā ir norādīta prasītāju dzīves vieta, patstāvīgai piebrauktuvei.

Atbildētāju pārstāve /pers. D/ apelācijas instances tiesā paskaidroja, ka citas personas izmantoja atbildētājiem piederošā īpašuma pagalmu, iebraucot un novietojot savas automašīnas tuvāk namīpašumam /adrese/, bet nekad nav bijis iebraukts tāds ceļš no garāžām līdz nekustamā īpašuma /adrese/patstāvīgai piebrauktuvei. Gar namu /adrese/, kā to norādīja prasītāju pārstāve, neiet ceļš, kam atbildētājs /pers. E/ neiebilda. Arī no iesniegtajām lietā fotogrāfijām (lietas 1.sējuma 78., 79.lapa) un izdrukas no Jelgavas pilsētas vienotās topogrāfijas kartes /adrese/ situācijas skices (lietas 1.sējuma 129.lapa) nav redzams, ka dabā fiksēts iebraucamais grants ceļš no garāžām uz nekustamā īpašuma /adrese/ patstāvīgo piebrauktuvi. Norādāms, ka arī ekspertīzes atzinumā nav izdarīti secinājumi par iebraukto ceļu no prasītāju garāžām uz namīpašuma /adrese/ patstāvīgo piebrauktuvi (*sk. eksperta atzinumā attēlu Nr.4*). Situācijas aprakstā eksperts tikai norādījis, ka piebraukšanu īpašumam /adrese/var veidot no /adrese/puses, kur izmantojama izbūvēta nama Nr.1 piebrauktuve, tālāk projektējot un veicot būvniecību.

Nepamatoti ir apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti, ka ceļa servitūtu nevarēja noteikt, ņemot vērā prasītāju parakstīto situācijas plāna skici, kas ir pašu prasītāju zīmēta uz izdrukas no Jelgavas pilsētas vienotās topogrāfiskās kartes /adrese/ situācijas skices, jo prasītāju parakstītā situācijas plāna skice nav izstrādāta atbilstoši likuma prasībām.

Prasītājas lietā iesniegušas izdruku no Jelgavas pilsētas vienotās topogrāfiskās kartes /adrese/, kuru parakstījusi būvvaldes vadītāja /pers. U/ un zemes ierīkotāja /pers. V/ (lietas 1.sējuma 129.lapa). Atbildētājiem lietā nebija iebildumu par uzmērītās teritorijā apvidus situāciju, iesniedzot apelācijas instances tiesā Jelgavas pilsētas domes administrācijas Būvvaldes faktiski identisku nekustamā īpašuma /adrese/ situācijas plānu ar norādītiem nekustamā īpašuma /adrese/apgrūtinājumiem (lietas 2.sējuma 167.lapa).

Kā redzams no lietas materiāliem, prasītājas iesniegtajiem prasības pieteikuma precizējumiem pievienojušas situācijas plāna skices, par pamatu ņemot minēto izdruku no topogrāfiskās kartes ar uzmērīto teritorijā apvidus situāciju (lietas 2.sējuma 40., 41., 42.lapa).

No minētām prasītāju parakstītajām situācijas plānu skicēm izriet, ka prasītāja /pers. B/ prasa noteikt ceļa servitūtu nekustamajā īpašumā /adrese/par labu ēku (būvju) nekustamajam īpašumam /adrese/,5 m platumā un 32 m garumā, bet prasītāja /pers. C/ prasa noteikt ceļa servitūtu nekustamajā īpašumā /adrese/par labu ēku (būvju) nekustamajam īpašumam /adrese/ 4,5 m platumā un 35 m garumā gar ēkas /adrese/labo pusi.

Apelācijas instances tiesā tika nodibināts, ka nezināmu iemeslu dēļ lietas materiālos neatrodas prasītājas /pers. C/ parakstītā situācijas plāna skice, neskatoties uz to, ka Jelgavas tiesa bija nolēmusi pievienot lietai prasītājas /pers. C/ prasības pieteikuma precizējumus, kuru pielikumā bija jābūt parakstītai situācijas plāna skicei (lietas 2.sējuma 110.lapa), līdz ar to Jelgavas tiesa nepamatoti ceļa servitūtus abiem prasītāju īpašumiem noteikusi, ņemot vērā tikai /pers. B/ iesniegto un parakstīto situācijas plāna skici, bet par minēto apstākli apelācijas sūdzība nav iesniegta.

Apelācijas sūdzības iesniedzējam /pers. E/ nebija iebildumu prasītājas pārstāves /pers. D/ lūgumam apelācijas instances tiesā pievienot lietas materiāliem /pers. C/ parakstīto situācijas plāna skici, kurā norādīts nosakāmā ceļa servitūta platums - 4,5 m, garums – 35 m un izvietojums (lietas 2.sējuma 183.lapa).

Civillikuma 1132.pants noteic, ka gadījumā, ja rodas šaubas par servitūta apmēru, tas arvien pieņemams vismazākā apmērā. Civillikuma 1139.pants noteic, ka servitūta tiesībai pēc iespējas jābūt saudzīgai pret cita īpašuma tiesību. Savukārt Civillikuma 1159.panta pirmā daļa ceļa vietas izvēli piešķir servitūta izlietotājam.

Tā kā Jelgavas tiesa nav nodibinājusi ceļa servitūtu tikai saskaņā ar tiesai pievienoto /pers. B/ situācijas plāna skici, bet ar spriedumu noteikusi gan servitūta garumu, gan atbilstoši Civillikuma 1158.pantam platumu, norādot servitūta novietni dabā, līdz ar to apelācijas instances tiesa uzskata, ka tādējādi pirmās instances tiesas noteiktais ceļa servitūts nevarēja izraisīt atbildētājiem šaubas par tā apmēru.

Apelācijas sūdzības iesniedzēju arguments, ka minētās prasītāju parakstītās situācijas plānu skices nav izveidotas atbilstoši likumam, nav pamatots ar kādu tiesību normu.

Parakstītajās situācijas plānu skicēs prasītājas uzskatāmi ir norādījušas ceļa servitūta atrašanos un tā apmērus, lai nerastos kādas šaubas, par pamatu ņemot izdruku no Jelgavas pilsētas vienotās topogrāfiskās kartes nekustamam īpašumam /adrese/, kurā redzama uzmērītā teritorijā apvidus situācija dabā. Tāpat šajās prasītāju parakstītajās situācijas plāna skicēs uzskatāmi norādītais ceļa servitūta izvietojums pēc būtības atbilst gan nodibinātajam faktiskajam lietojumam, gan izdrukā no Jelgavas pilsētas vienotās tipogrāfiskās kartes apstiprinātajai /adrese/situācijas skicei ar atzīmēto ceļu uz prasītāju īpašumiem. Norādāms, ka Jelgavas tiesai prasītāju pārstāve paskaidroja, ka šajās skicēs attēlots ceļa servitūts iebrauktā ceļa robežās (lietas 2.sējuma 111.-112.lapa). Līdz ar to arī apelācijas instancei tiesai nerodas šaubas par nosakāma ceļa servitūta apmēru un izvietojumu, ņemot vērā, ka prasītāju norādīto ceļa attālumu atbilstību situācijai dabā atbildētāji neapstrīdēja.

Tā kā lietā tika konstatēta valdošo nekustamo īpašumu nepieciešamība ceļa servitūtu nodibināt, bet netika konstatēts apstāklis, ka pastāv iespēja valdošajos nekustamajos īpašumos iebraukt pa citu ceļu, proti, no/adrese/vai no /adrese/, servitūta nodibināšanas prasības apmierināmas.

Apelācijas instances tiesa pievienojas Jelgavas tiesas norādītajiem apsvērumiem un tos neatkārto, kāpēc ceļa servitūts nodibināms pēc prasītāju ceļa vietas izvēles, precizējot pie prasītāju nekustamiem īpašumiem ar kadastra numuru /numurs/un kadastra numuru /numurs/piebraucamā ceļa platumu atbilstoši zemes robežu plānos noradītajai platībai (lietas 1.sējuma 11., 75.lapa).

Lietā apelācijas instances tiesa nekonstatēja apstākļus, ka nodibinot ceļa servitūtu, tajā ietilpstošās tiesības būtu aprobežojamas, vai ka servitūta tiesība netiks izlietota taisnprātīgi, vai ka servitūts tiks izlietots pāri par tā noteikto apmēru.

Izvērtējot apelācijas sūdzības iesniedzēja /pers. E/ paskaidrojumos norādīto, ka pārsūdzētais spriedums nav atbilstošs noteiktajam tiesiskajam regulējumam, norādāms, ka Jelgavas pilsētas pašvaldība, ņemot vērā gan norādītā likuma „Par autoceļiem" 1.panta otro daļu, gan Jelgavas pilsētas domes izdoto saistošo noteikumu Nr.09-11 „Jelgavas pilsētas saistošie noteikumi teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" 101.punktu, nav iebildusi esošai iebrauktuvei uz prasītāju īpašumiem no /adrese/gar mājas /adrese/ labo pusi, neskatoties uz to, ka pieslēgums atrodas 50 m zonā no krustojuma ar maģistrālo ielu un 3 m attālumā no sabiedriskā transporta pieturas (lietas 1.sējuma 126.lapa).

Ievērojot arī Civillikuma 1132., 1135., 1139., 1144., 1146., 1147., 1158. un 1159.panta noteikumus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka nosakāms ceļa servitūts nekustamajā īpašumā /adrese/, kadastra numuru /numurs/par labu nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs C/, saskaņā ar situācijas plāna skici 4,5 m platumā (pie nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /numurs/4,30 m platumā) un 32 m garumā gar ēkas /adrese/ labo pusi no /adrese/. Tāpat nosakāms ceļa servitūts nekustamajā īpašumā /adrese/, kadastra numurs /numurs F/, par labu nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs A/, saskaņā ar situācijas plāna skici 4,5 m platumā (pie nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /numurs/ 4,29 m platumā) un 35 m garumā gar ēkas /adrese/ labo pusi no /adrese/.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka apmierināms prasītāju lūgums noteikt, ka ceļa servitūta tiesības ir koroborējamas Jelgavas pilsētas

zemesgrāmatu nodaļā nekustamā īpašuma /adrese/ nodalījumā Nr./numurs/.

Pirmās instances tiesa pēc būtības pareizi noskaidrojusi lietas apstākļus, izvērtējot iesniegtos pierādījumus, nosakot ceļa servitūtu, ievērojusi Civillikuma 1132.panta noteikumus, vadījusies no Civillikumā nostiprinātā pamatprincipa, ka servitūts nodibināms apmērā, kas vismazāk apgrūtina kalpojošo īpašumu, kā tas uzsvērts arī Augstākās tiesas 2006.gada apkopojumā "Par tiesu praksi, kas izriet no servitūtu tiesībām."

Saskaņā ar Civillikuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja /pers. E/ par labu prasītājai /pers. B/ piedzenami tiesas izdevumi 45,03 *euro* (Ls 31,65) (lietas 1.sējuma 4., 61.lapa), bet par labu prasītājai /pers. C/ piedzenami tiesas izdevumi 35,57 *euro* (Ls 25) (lietas 1.sējuma 69., 70.lapa).

Tāpat saskaņā ar Civillikuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājas /pers. F/ par labu /pers. B/ piedzenami tiesas izdevumi 45,03 *euro* (Ls 31,65) (lietas 1.sējuma 4., 61.lapa), bet par labu prasītājai /pers. C/ piedzenami tiesas izdevumi 35,57 *euro* (Ls 25) (lietas 1.sējuma 69., 70.lapa).

Pamatoti pirmās instances tiesa atzinusi, ka tiesas izdevumi nav piedzenami no norādītā atbildētāja SIA „Domix," jo atbildētājs /pers. E/ izsoles rezultātā ieguvis uz SIA „Domix" vārda reģistrēto nekustamo īpašumu /adrese/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantā noteikto principu nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas ir 55,97 *euro* (lietas 1.sējuma izsūtīto vēstuļu saraksts, lietas 2.sējuma uzziņa par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem, 174., 181., 182.lapa) piedzenami no atbildētājiem /pers. E/ un /pers. F/ par labu valstij līdzīgi, no katra 27,99 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.- 434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda

/pers. B/ un /pers. C/ prasības pret /pers. E/, /pers. F/ un SIA „Domix" par ceļa servitūta nodibināšanu apmierināt.

Noteikt ceļa servitūtu nekustamajā īpašumā /adrese/ kadastra numurs /numurs F/, par labu nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs C/, saskaņā ar situācijas plāna skici 4,5m platumā (pie nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /numurs/4,30m platumā) un 32 m garumā gar ēkas /adrese/ labo pusi no /adrese/.

Noteikt ceļa servitūtu nekustamajā īpašumā /adrese/ kadastra numurs /numurs F/, par labu nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra numurs /numurs A/, saskaņā ar situācijas plāna skici 4,5m platumā (pie nekustamā īpašuma ar kadastra numuru /numurs/ 4,29m platumā) un 35 m garumā gar ēkas /adrese/ labo pusi no /adrese/.

Noteikt, ka ceļa servitūta tiesības ir koroborējamas Jelgavas pilsētas zemesgrāmatu nodaļā nekustamā īpašuma /adrese/ nodalījumā Nr./numurs/.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/ par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 45,03 *euro* (Ls 31,65).

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 45,03 *euro* (Ls 31,65).

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 35,57 *euro* (Ls 25).

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 35,57 *euro* (Ls 25).

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, un /pers. F/, personas kods /personas kods/, no katra par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 27,99 *euro*, kas ieskaitāmi kontā ekonomiskās klasifikācijas kods 21499, saņēmējs Tiesu administrācija, NMR90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ.Nr.90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu, tai skaitā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu 30 dienu laikā var pārsūdzēt Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums - 2014.gada 17.oktobris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja D.Baltā
Tiesneses R.Knabe
A.Misiuna